

Yuri Honing Trio

Zuid Amerika Oktober / November 2005

29 Oktober.

De regen valt met bakken uit de lucht en ik begin het behoorlijk koud te krijgen in mijn dunne t-shirt. Het is eind Oktober en ik zit met Yuri en Tony in een strandtent aan het Ipenema beach in Rio de Janeiro. Omdat ons eerste concert op Zaterdag op het laatste moment was geannuleerd beginnen we deze tour met twee vrije dagen in Rio. We drementelen die middag over de boulevard langs het Ipenema strand. Het is geen best weer maar

nog wel droog. "Hello baby" roept een verkoper van sieraden naar Tony. Om de 500 meter passeren we een tentje waar je gekoelde kokosnoten kunt kopen. Met een rietje zuig je het sap eruit. Er wordt veel gevoetbald en gevolleybald. Door het mulle zand strompelen dikke mannen en vrouwen met hartslagmeters. Normaal doorwandelen zou sneller gaan maar dan heet het geen joggen meer. Er lopen opvallend veel oudere heren gearmd met jongedames. Wat borsten zijn voor Amerikanen lijken billen voor Brazilianen. Volgens mij zijn ze er ook echt trots op. Niets verhullend paraderen de meeste vrouwen, waarschijnlijk vanwege het slechte weer, in strakke leggings over de boulevard. Alles voelt precies zoals op meer plekken in de wereld aan het strand, gemoedelijk en laid back misschien met uitzondering van het strand in Alexandrië in Egypte waar we een paar jaar geleden

waren en vrouwen met al hun kleren aan, inclusief hoofddoek gingen zwemmen en een duikster vanuit de zee het strand niet op mocht omdat haar wetsuit de benen niet genoeg bedekte.

30 Oktober.

Het is Zondag, de winkels zijn dicht en het motregent. We laten ons afzetten in het oude centrum. Alles is dicht en de straten lijken uitgestorven. Zwervers kijken ons vanachter hun als dekens dienst doende plastic zakken argwanend aan. Na drie straten hebben we het wel gezien en laten ons terug rijden naar het strand van Copacabana. De steile piek van Sugar Loaf Mountain ligt half verscholen in de grauwe wolken aan het eind van de kilometers lange baai. In de hoge branding wordt veel gesurft en verder de zee in zie ik kleine eilandjes met palmbomen. Met mooi weer moet dit een paradijs zijn.

Om later die dag van de twee carpirinhas af te komen die ik bij de lunch op had ga ik met Tony zwemmen in de zee. Het water is heerlijk warm maar van zwemmen komt niet veel. Het is meer het trotseren van de meters hoge branding. Tony leert me hoe ik onder tegemoetkomende golven kan doorduiken en hoe ik met een lange golf, vlak voordat hij breekt mee kan glijden. Meestal ben ik te laat en krijg ik de golf over me heen waarna ik 10 seconden lang over de bodem word gesleurd. Ik houd mijn adem in en mijn ogen dicht maar het zout komt overal. In mijn neus, mond, oren en ogen. Een volgende golf is zo groot dat ik bang word. Ik kan er niet meer onderdoor duiken en voel hoe ik word opgetild. Als hij breekt word ik bedolven onder het water, krijg een paar slokken binnen en voel dat er aan mijn arm wordt gerukt door het water.

We lopen naar een kleine berg aan de rand van het strand en kijken nog een tijdje naar de surfers.

In de avond komen Heloise en Flavia, de twee meisjes die ons de rest van de concerten in Brazilië zullen begeleiden, aan uit Sao Paulo. Heloise, klein en tenger spreekt een klein beetje Engels, haar vriendin Flavia niet. Ze delen een kamer in het hotel waar we ook slapen. Ze zijn juist begonnen aan hun avondeten, een hamburger met friet, als we aankloppen. Heloise is moe en doorgedraaid. Ze komt niet meer goed uit haar woorden. Het bed ligt bezaaid met papieren waar informatie op staat over onze concerten en ze verzekert me dat er "many problems" zijn.

31 Oktober

Het is lente in Rio maar ook de derde dag houden we het niet droog. Om 2 uur worden we opgehaald voor ons eerste concert deze tour; een live radio uitzending met publiek dat misschien ook vragen gaat stellen. Ik heb er veel zin in. Na drie dagen over het strand banjeren mag er wel iets gebeuren. De radio studio is mooi en oud. Groen tapijt op de grond, golvende donkere houten panelen aan de wand en een eveneens groen yamaha drumstel met 5 toms. De vriendelijke directeur vertelt wie hier allemaal hebben opgenomen, Villa Lobos, Milton Nascimento en veel andere beroemde Braziliaanse muzikanten.

Heloise en Flavia lijken niet zo goed te weten wat ze moeten doen en gaan terug naar het hotel nadat ze koffie voor ons hebben gehaald.

Omdat we nog even hebben voor de uitzending begint gaat Tony terug naar een muziekwinkel waar hij vanmorgen een basgitaar heeft gezien die hij nog niet heeft; meer een gitaar zonder klankkast maar met een pick up zoals bij een acoustische gitaar. Bij een concert dat ik twee weken geleden met hem deed in Nederland had hij naast zijn contrabas nog 3 andere instrumenten bij zich. 2 basgitaren en een gamba. Na een uurtje is hij terug en blij om een volgend instrument aan zijn collectie te kunnen toevoegen.

Het radio concert is erg leuk. We spelen best goed en er worden tussen de nummers door vragen gesteld door de vriendelijke presentator. "Tony, hoe gaat het met de bas in Nederland?", en "Joost, hoe is het met de drums?"

Als we later in de club komen waar we vanavond spelen zijn er nog geen bezoekers. De motregen is een plensbui geworden. Een wat nerveuze vrouw verontschuldigt zich voor haar Engels. Ze is de manager en vraagt of we het erg vinden om iets later te beginnen. Als we drie kwartier later aftellen zijn er ongeveer 30 mensen. Hoewel ik

vandaag bewust geen alcohol heb gedronken voel ik me erg moe. Het hotel waar we slapen is niet best. Zelfs met de ramen dicht is het oorverdovende geluid van verkeer en schreeuwende mensen buiten niet te harden. Het lijkt wel alsof het de hele tijd Zaterdag nacht is op de Witte de Withstraat in Amsterdam West waar ik woon en vrouwen elkaar s' nachts onder veel gekrijs te lijf gaan voor de ingang van nachtcafe *Mon Ami*.

We spelen min of meer dezelfde stukken als een paar uur geleden. We doen ons best maar de muziek wil niet van de grond komen.

Na afloop praten we met een Nederlander die hier 20 jaar geleden na een vakantie is gaan wonen en een Belgische vrouw van het consulaat. Deze tournee begon met 3 vrije dagen maar lichamelijk heb ik het gevoel of we al 2 maanden onderweg zijn in Siberië.

1 November

Restaurant Dom Camillo wordt in mijn gisteren aangeschafte reisgids beschreven als een leuke plek waar wordt gekookt zoals bij je vader en moeder thuis. We hebben nog een paar uur voordat we naar Sao Paulo vliegen om wat te eten. Opgewekt gaan we op weg, het moet ergens aan het strand zijn. "Acht blokken verder" wordt ons verteld door een vriendelijke restauranthouder. Na een flinke wandeling zien we nog steeds geen Dom Camillo en gaan zitten bij een andere tent. Dit ziet er wel leuk uit en de carpirinhas zijn prima.

Behalve een paar oudere heren komen er steeds meer vrouwen die over het terras uitzwermen als gieren rond een rottend karkas. De meeste zijn behoorlijk stevig gebouwd, dragen strakke spijkerbroeken en staren wat ongeïnteresseerd voor zich uit. Af en toe staan ze op en praten met een man in een paars overhemd die de boel vanaf de rand van het terras nauwlettend in de gaten houdt. Soms kijken ze ons heel even aan maar lijken toch instinctief aan te voelen dat we geen serieuze klanten zijn. Als een van de vrouwen met haar prachtige billen naar Yuri toe recht achter hem gaat staan moeten we weg, naar Campinas een stad een uur rijden buiten Sao Paulo.

De bus doet er ongeveer 5 uur over. Wij kozen het vliegtuig met vertraging en komen 6 uur later aan. De eerste drie dagen van deze tour aan de Copacabana hebben er bij mij behoorlijk ingehakt. Ik heb kou gevat, mijn keel doet pijn en culinair heeft Rio me ook niet weten te overtuigen. Het lijkt wel of alle restaurants aan het strand dezelfde menukaart hebben in hetzelfde lettertype. Overal hetzelfde toeristenvoer; pezige stukken vlees of pasta alio (witte te lang gekookte pasta met een schep bruin gebakken knoflook erover).

Het is avond als we bij het hotel in Campinas aankomen. Het lijkt een leuke stad, gebouwd op heuvels, veel groen en erg rustig. Een oase net buiten Sao Paulo. Als ik Joelke s'avonds door de telefoon spreek verteld ze me dat vorig jaar de burgemeester is vermoord en dat Campinas één van de geweldigste en gevaarlijkste steden van Brazilië is.

2 November

Het hotel is mooi waardoor ik me nu pas realiseer dat het hotel in Rio behoorlijk slecht was. Na een bezoek aan de sauna, een beetje zwemmen en wat eten voel ik me een stuk beter. Rio lijkt al weer ver weg.

Het culturele centrum waar we spelen ligt in een buitenwijk op een heuvel vanwaar we een mooi uitzicht hebben op de groene omgeving. Het is een groot modern gebouw met verschillende zalen, een groot café en een expositie ruimte waar jonge Braziliaanse kunstenaars hun werk hebben gehangen naast dat van hun oudere inspiratie bronnen. Na de soundcheck drinken we sap en eten chocoladetaart in een tentje aan de overkant met Heloise en Flavia. Heloise haar Engels loopt nog niet echt lekker maar als we over films gaan praten en Tony haar "Lost in translation" probeert uit te leggen is de verwarring compleet. Ze pakt haar woordenboek in de veronderstelling dat Tony de Spaanse vertaling zocht van "lost in". Zo keuvelen we nog wat verder zonder elkaar echt te begrijpen. Op mijn vraag "Do you think there will

come many people tonight?”, die ik om de paar minuten even stel bladert ze koortsachtig in haar woordenboek.

We spelen die avond in een mooie uitverkochte zaal een prima concert. De kale eigenaar van de bar boven het cultureel centrum neemt ons mee. Er spelen daar nog meer groepen. De plek is afgeladen. In een rustige hoek drinken we carpirinha's en eten gefrituurde maniok. Het smaakt precies zoals oma's dikke frieten van Albert Heijn.

De eerste groep speelt een soort eigentijdse Braziliaanse muziek met cello en clarinet. De zangeres heeft een muziekprijs gewonnen. De 6 snarige basgitarist doet me vaag aan Michael Pallin denken maar misschien komt dat omdat ik ouder wordt (volgens Yuri is een van de weinige verstandige uitspraken van Jan Mulder dat wanneer je ouder wordt iedereen je aan iemand anders doet denken).

De eigenaar laat een tweede ronde carpirinha's doorkomen. grijnst breed en knijpt iets te hard in mijn schouder. De tweede band is nog leuker. Een 3 vrouwen en 3 mannen sterk straatorkest met samba instrumenten en 1 gitaar. De mooie tweede zangeres met Katja Schuurman kapsel zingt, net als de andere vrouwen en speelt daar ook nog uitstekend triangel bij. Kom daar maar eens om bij een gemiddeld zangeressencombo op het conservatorium. Aan de tumbao staat een donker meisje met Afrikaanse trekken en de twee jongens die niet zingen lijken bijna West Europees. Er komt een derde carpirinha aan en mijn gedachten dwalen af. Het zal wel door de muziek komen maar alles lijkt ineens zo harmonieus. Hoewel discriminatie in Brazilië net zo veel voor komt als waar ook ter wereld lijkt deze groep een perfecte afspiegeling van het multiculturele element in dit land. Het grote verschil met andere landen is de tijd. Na 400 jaar intergratie zijn het allemaal Brazilianen, ze spreken dezelfde taal en spelen dezelfde muziek.

3 November

Begeleidt door de klanken van George Duke's *A Brazilian love affair* komen we in de voorsteden van Sao Paulo. De busreis duurt iets meer dan een uur en ik begin de stad alweer te herkennen. We rijden nog door de laagbouw; garages, showrooms, stalletjes met eten langs een drukke weg maar zijn omringt door wolkenkrabbers. Ze staan nog ver weg, alsof we op een enorme open plek rijden in een jungle van beton. In het hotel ontmoeten we voor het eerst deze tour Joelke die haar 9 maanden oude dochter heeft meegenomen. Vorig jaar was ze nog zwanger en verbaasde ik me over haar onuitputtelijke energie. We rijden naar de school waar we een workshop gaan geven.

Van te voren worden we gewaarschuwd dat er waarschijnlijk niet zo veel mensen komen omdat het nog vakantie is. Uiteindelijk zitten er 20 studenten, sommigen met hun instrument en bovenaan op de achterste rij twee zusters. Deze school, een kunstacademie waar je ook andere vakken kunt studeren wordt gerund door zusters en is katholiek.

We spelen zelf wat en laten de studenten wat spelen. Om de beurt vertellen we iets. Yuri over het weglaten van noten, ik over timing en Tony over het vertellen van een verhaal. Het is leuk en ik heb echt het gevoel dat we ze in de 2 uur dat de workshop duurt iets hebben kunnen leren.

Eén van de zusters vond het geweldig en komt na afloop naar ons toe. We krijgen een mooi boek van de school en wanneer ze vraagt of we katholiek zijn ontkennen we wat beduusd. "Geeft niets", zegt ze. "Voor God zijn alle mensen gelijk".

4 November

Hoewel ik elke dag vroeg wakker word terwijl ik het niet wil moeten we vandaag om 6 uur op om het vliegtuig te halen naar Puerto Montt in zuid Chili waar we morgen spelen. Tijdens de tussenstop op het vliegveld in Santiago worden we aangeklampt door een vriendelijke kleine Chileen in een te groot pak met een walkie talkie. Hij blijft vragen aan ons stellen, hoe we heten, waar we vandaan komen, wat we doen. Als we vertellen dat we naar Puerto Montt moeten gaat hij ons enthousiast voor naar de balie waar we moeten

inchecken. Onze vlucht gaat pas over 6 uur maar we blijken nog mee te kunnen met het vliegtuig dat over een half uur vertrekt. Als we binnen 2 minuten zijn ingecheckt blijkt onze raadgever verdwenen. Was het misschien een engel?

Sophie, onze zakelijk medewerker in Nederland heeft haar werk goed gedaan en Millary Mendoza, de festival leidster, is bijtijds ingelicht dat we eerder aankomen. Ze lijkt een beetje op Michelle Kuypers van het North sea jazzfestival maar dan met zwart lang haar en een leren broek. Het begint te regenen. Eerst zachtjes maar al snel harder. Hoewel het hier nu lente is verteld Millary me dat het hier eigenlijk altijd regent, behalve heel even in de zomer. We rijden en wat ik van het landschap kan zien door de beslagen autoraampjes ziet er nogal troosteloos uit. De straten zijn onverhard en modderig. Langs de weg verkopen mensen groente. De huizen lijken wel allemaal zelf gebouwd. Meestal zonder een verdieping erop en van hout of een soort kunststof die op dakpannen lijkt waarmee mensen in Amsterdam hun woonboot wel eens bekleden.

Ik zie veel verschillende mensen op straat. Sommigen lijken bijna op de Indianen die ik vorig jaar in Bolivia zag, compleet met poncho, anderen lijken Europeser, bijna Spaans.

Omdat we niet alledrie in hetzelfde hotel konden koos Yuri vooraf voor hotel La Peninsula, een vijfsterren hotel 15 kilometer uit de stad met een geweldig uitzicht op het enorme fjord waaraan Puerto Montt ligt.

Tony en ik nemen onze intrek in het iets minder luxe O'Grimm midden in het centrum.

Hoewel ik er nooit geweest ben lijkt het stadje op een dorp in Alaska zoals ik dat wel eens op een documentaire heb gezien. Afgelegen, ver van de bewoonde wereld, en een soort mix van "Wild West", Indianen en berenjagers.

Chili wordt beschreven als een land van extremen. Het is 4300 km lang en slechts 300 km breed. Het heeft aan één kant uitsluitend kust en aan de andere kant de Andes. Verder is hier de droogste woestijn ter wereld, de op één na hoogste berg in de Andes, het op één na grootste meer in Zuid Amerika en zijn er 50 vulkanen.

Puerto Montt is het begin van Patagonië, de uiterst punt van Zuid Amerika.

Ik loop met Tony naar het fjord waaraan het stadje ligt en zie de enorme vulkanen aan de overkant van het water. Het is behoorlijk koud en er lopen overal honden. We komen bij een verlaten speelterrein. Er staan met graffiti bekladde treinen. Het komt allemaal erg troosteloos op me over. We worden 2 keer uitgescholden door de plaatselijke jeugd "He you, mother". Misschien komt het door Tony zijn met veel reclame bedrukte kitesurf jack. Het is blauw met rood, net zoals de New York yankees als je oppervlakkig kijkt.

5 November

Al vroeg gaan we de straat op maar alle winkels zijn nog dicht. We komen bij een soort cowboy dorpje van 20 huizen langs de weg. Het blijken winkeltjes waar mensen hun "hand craft" verkopen. Een zwerver staat te midden van 5 honden. De meeste aangeboden koopwaar bestaat uit zelf gebreide truien, sokken, mutsen en poncho's. In een verlaten keet waar "museum" op staat en waar het behoorlijk stinkt, de geur lijkt nog het meeste op de vissaus die ik voor Indonesisch koken gebruik, staan planken vol met uitgestalde dierenschedels, een opgezet gordeldier, haaiantanden, fossielen en stenen waarvan de verkoper me probeert uit te leggen dat het bijlen uit het stenen tijdperk zijn.

Het Argentijnse trio dat na ons speelt is nog druk John Coltrane's *Moments Notice* aan het soundchecken als we later die middag in het theater aankomen. Millary loopt wat nerveus heen en weer maar we beginnen op tijd en het geluid is redelijk.

We spelen niet zo goed als eergisteren in Campinas maar het punt wordt wel gemaakt. Er wordt veel geklapt en geroepen tussen de nummers door en we geven 2 toegiften. Een vrouw vertelt na afloop dat ze tranen in haar ogen kreeg van ons concert en een man die ik spreek vond onze muziek niet lijken op jazz maar op het leven zelf.

Na afloop gaan we naar een door, zoals het lijkt, Ikea ingericht, heel groot restaurant aan een meer. Hier is de verplichte jamsessie met 4 Chileense muzikanten. We staan aangekondigd als de Yuri Honing big band. Ik ben erg moe maar het spelen is toch leuk. Tony jamt op zijn basgitaar samen met een 6 snarige bassist en de andere muzikanten *the chicken*, *footprints* en *impressions*.

Afgezien van een paar vrienden van de Chilenen waar we mee jammen is het restaurant nagenoeg leeg. Aan een tafel zitten een westers uitziende man en vrouw met 3 kinderen en twee Indiaans uitziende vrouwen. Het lijkt een wekelijks uitje van een gezin met twee au pair meisjes.

Om half 2 worden we opgehaald. Bij het hotel zien we Millary weer en een paar andere medewerkers van het festival.

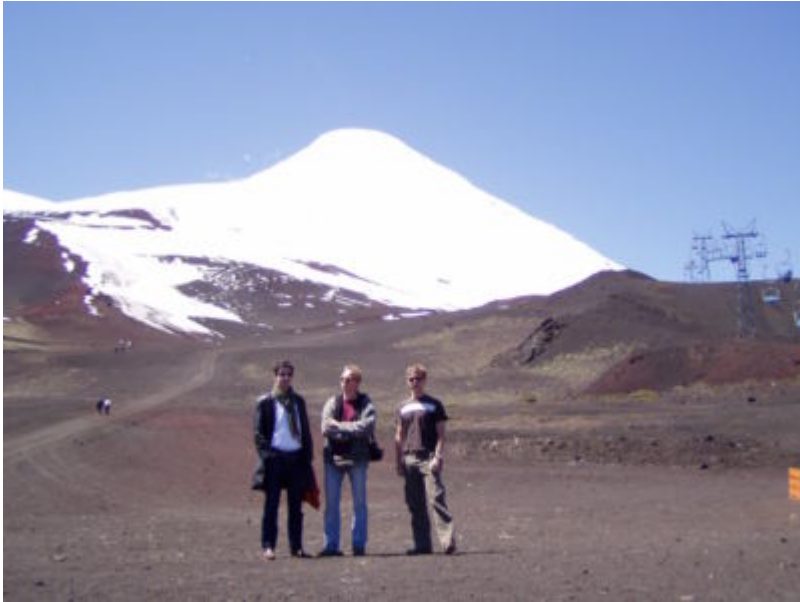
Met z n allen eten we wat bij het door Duitsers gerunde café Saxen naast het O'grimm waar Tony en ik slapen.

Er staat een dvd op met een van de laatste live concerten van Miles Davis. We zitten aan een lange tafel met medewerkers van het festival en een luidruchtige Duitser. Ik krijg een bord draadjesvlees met geraspte wortel. Om half 3 ga ik terug naar het hotel en val in slaap.

6 November

Omdat ons vliegtuig naar Santiago pas vanavond vertrekt hebben we een vrije dag. Het hotel heeft een huurauto beschikbaar waarmee we naar een vulkaan een uur buiten de stad rijden. We komen bij een enorm meer waarachter we de vulkaan zien. Het is hier heel stil. Ik zie heuvels met af en toe een boerderij of restaurant. Het heeft allemaal iets weg van Zwitserland of Zuid Duitsland temeer daar er bij de hotels waar we langs rijden borden met *kuchen* en *wassermuhle* staan. Ik ben het nog niet eerder tegengekomen maar Duits kolonisme bestaat dus ook.

Het is een prachtige dag. De zon schittert op de witte piek van de vulkaan. We rijden een eind de berg op daar waar de weg stopt. We eten en drinken wat bij het restaurant dat aan het begin van de ski lift is gebouwd. Er klinkt Ierse muziek. We lopen een stukje de berg op door het vulkaangruis naar de eeuwige sneeuw.

Bij de terugreis rijden we door het dorpje porto varas waar de Chileense musici wonen waarmee we gisteren speelden en dat ook aan het enorme meer ligt met uitzicht op de vulkaan. Hoewel er veel mensen zwemmen lijkt het tegelijk een verlaten spookstadje heel ver van huis. Misschien omdat het hier ook zo stil is. De Duitse bouw van de hotelletjes langs het meer steekt vreemd af tegen de zelfgebouwde schots en scheef staande houten huizen van de Chilenen. De combinatie van dat alles lijkt op niets wat ik eerder gezien heb. Het zou ook een

andere planeet kunnen zijn.

7 November

Omdat we vanuit Santiago waar we gisteren waren geland niet in een keer konden doornvliegen slapen we in een hotel op het vliegveld. Ik heb de wekker om half 6 gezet maar om 5 uur ben ik klaar wakker. De vlucht naar La Paz heeft 2 stops. De eerste is in Noord Chili en een van de vreemdste vliegvelden die ik ooit heb gezien. We vliegen laag boven een enorme woestijn. Zo ver als ik kan kijken alleen maar zand en een asfaltbaan met een kleine verkeerstoren ernaast. Verder niets. Het is het vliegveld van quqita. Wie zou hier nu willen uitstappen? Vreemd genoeg staat er iets in mijn reisgids over het stadje quiqita maar er is in de weide omtrek geen stadje te zijn. Alleen maar zand. We stijgen weer op en een half uur later landen we nog Noordelijker in Chili in een soort gelijke omgeving. Ik had me erg verheugd op de spectaculaire landing in La Paz zoals ik me die van

vorig jaar
herninner. In
een duikvlucht
vlogen we toen
 rakelings
tussen de
bergkammen
door. Al een
half uur voor de
landing zit ik
met mijn
camera in de
aanslag maar
we komen van
de Westkant en
vliegen over
een hoogvlakte.
Bij het hotel
zien we
Gonneke, een
medewerkster
van de
ambassade die,
net als vorig
jaar, al onze

concerten in Bolivia heeft geregeld en de ambassadeur.

We gaan de stad in. Alles wat ik zie lijkt op vorig jaar. Overal lopen vrouwen met bolhoeden en wijd uitstaande kleurige rokken. Velen dragen een baby in een doek op hun rug. De bouw van de huizen is goedkoop; slordig gemetselde stenen waarvan vaak de helft van het huis niet eens is afgebouwd. Hoewel Paul Theroux La Paz een plek noemde die hij zo lelijk vond dat het hem ontroerde vind ik dit een van de mooiste steden die ik ooit heb gezien. De huizen lijken willekeurige door iemand vanuit de lucht op deze verlaten plek neergesmeten. Soms zijn ze zo op elkaar tegen de steile berkammen gebouwd dat ik me afvraag hoe je er moet komen. Enorme bergen omsluiten de stad die een beetje in een krater lijkt te zijn gebouwd. De bodem van die krater is nog steeds 3500 meter boven zeeniveau.

We hebben iets te lang gewinkeld en zijn om kwart over 6 terug in het hotel. Om half zeven worden we opgehaald. We spelen vanavond een huisconcert bij de ambassadeur. Terwijl ik me douch en scheer strijkt Tony mijn kleren. Het is een leuke avond. Door het huis heeft de ambassadeur posters opgehangen van ons concert morgen in het theater. Omdat de stoelen tot dicht op de instrumenten staan spelen we praktisch acoustisch een lange geïnspireerde set. Er zijn erg veel mensen. De ambassadeur waarschuwde ons dat het publiek geen typisch jazzpubliek is maar wat we spelen komt goed over. We geven twee toegiften waarvan de laatste Green day's "Basket Case" geïnspireerd op het T-shirt van de ambassadeur's zoon (een T-shirt van de gelijknamige Amerikaanse punkband) die samen met zijn zus vooraan zit.

Ik praat met een voormalige consul die ooit begonnen is in Bolivia met het vervoeren van nivaquine (een middel tegen malaria) met muilezels over de bergpassen. Een vriendelijke Nederlander met baard runt hier een plaatselijk cafe en vertelt me over het goede Boliviaans gebrouwen bier dat hij in zijn zaak schenkt en ik spreek een Nederlands stel die lang in Jemen hebben gewoond.

8 November

Onze workshop op het conservatorium is leuk en goed bezocht. Een fluitiste die de gehele tijd ijverig in een schrift alles lijkt op te schrijven wat we zeggen is een van de eersten die meteen wil meespelen wanneer we dat vragen. Tijdens een vrije improvisatie stopt ze met fluiten maar houdt de fluit wel bij haar lippen en begint spontaan te zingen. Een kleine saxofoniste die we nog van vorig jaar kennen kijkt Yuri dromerig aan wanneer hij speelt.

s'Middags loop ik met Tony naar de markt waar we gisteren wat souvenirs gekocht hebben. De straat met kraampjes komt uit op een plein waar de kerk staat. De gelijkenis met de moskee, het plein en de daaraan vastzittende markt in Cairo valt me nu pas op. Ook daar is dat een plek waar je de meeste armoede van de stad ziet. Alle mensen schurken s'avonds tegen de muren van de kerk op het plein aan alsof daar nog enig houvast te vinden is.

Het begint harder te regenen en we houden een op het oog mooi uitzijnde taxi aan. Het dashboard is met de kwast bruin geverfd, er hangt een kerstboom in de kleuren van de Amerikaanse vlag aan de achteruitkijk spiegel, Tony zijn raam gaat niet dicht en er is maar één ruitenwisher. Niet zoals bij een Mercedes maar alleen voor de bestuurder. Toen we jaren geleden met een camper op tournee door Noorwegen waren had Tony deze ingeïnjene uitvinding ook al ontdekt. De ruitenwisher voor de bestuurder was afgebroken maar door de andere ruitenwisher scheef af te stellen hadden we in het midden van het raam een gaatje waardoor we naar buiten konden kijken.

Na de soundcheck in het Municipal theater waar we vanavond spelen eten we wat in de buurt. Boris raad ons hotel Gloria aan. Ze schijnen daar goed vegetarisch te kunnen koken en Gonke, die inmiddels ook al in het theater vertelt ons dat een maaltijd daar waarschijnlijk de veiligste manier is om het eind van de avond te halen. We lopen vier blokken naar beneden. Ik zie veel armoede. Voornamelijk vrouwen in kleurige doeken die half slapend op de grond in dekens gewikkeld voor hun koopwaar zitten. Een mand met brood, een tafel met een paar batterijen, 2 videobanden, pakjes kaugow, nagelschaartjes, repen chocolade. Het zijn er zo veel en ze zitten allemaal zo naast elkaar dat ik me afvraag wie hier iets koopt. Baby's slapen in doeken gewikkeld op hun rug. In portieken liggen mensen onder dekens. Recht tegenover hotel gloria dat een beetje op een voetbalkantine lijkt zit hotel Le President. Een vijf sterrenhotel met een restaurant op de 16e verdieping. We besluiten dat maar te proberen.

We eten Chateau briand en zalmforel uit het titikameer met prima Boliviaanse wijn

erbij. Het uitzicht is geweldig. Het restaurant heeft rondom glas waardoor je over de hele stad kan uitkijken. Zelfs op het toilet kijk je tijdens het plassen door een enorm raam recht naar beneden. Het is erg leuk maar ik kan de vrouwen met hun kinderen 16 verdiepingen beneden op straat niet uit mijn hoofd zetten. Armoede is een zo ongelijk en willekeurig ding in de wereld. De ene baby wordt geboren in een ambassadeurs gezin, gaat naar school, ontmoet mensen die hem of haar verder helpen in de wereld, groeit op in een beschermde veilige omgeving en de andere baby wordt op straat geboren en lijdt vanaf zijn geboorte een zwerversbestaan gedragen door

zijn moeder. Die achterstand is bijna niet meer in één leven in te halen.

Als we naar boven lopen komt Paolo, de stagair van de ambassade die tijdens de workshop heeft geholpen met vertalen, naar ons toe gerend. We hadden al een half uur geleden moeten beginnen omdat de band voor ons maar 20 minuten speelde. Rustig maar snel stellen we op en beginnen.

Alles klinkt vanavond nieuw en anders. Onze concentratie is goed en ik moet denken aan een verhaal over Coleman Hawkins en Lester Young die er een gewoonte van maakten om zo laat mogelijk op een concert te verschijnen. Hoe later je kwam en hoe langer je de mensen dus had laten wachten, hoe bozer ze waren en hoe beter je moest spelen om ze hun slechte gevoel te laten vergeten.

Na afloop jammen we in de plaatselijke jazzclub waar we vorig jaar ook speelden. Het is niet druk maar er zijn toch nog wat andere muzikanten uit Brazilië die hier een week in een andere club spelen. Omdat hun drummer naar zijn eigen zeggen te dronken is, en de Boliviaanse huis drummer te stoned speel ik met ze mee. Ik ben zo moe dat ik mijn ogen niet meer kan openhouden maar gek genoeg nog wel kan spelen. De Braziliaanse bassist zuigt terwijl hij speelt door een rietje van zijn carperinha die achter hem op een plank staat. Hij is erg jong, heeft een Aziatisch uiterlijk en draagt een knalblauw voetbalshirt.

De trombonist is meer negroïde en speelt vol overgave met een knetterend geluid the girl from ipenema. Een Boliviaanse jazz zangeres zit alleen op een barkruk. De andere Brazilianen die niet mee spelen joelen na ieder nummer. Boris, de clubeigenaar en tevens mede organisator van de concerten in het municipal theater kauwt coca bladeren. Het is een vreemde sfeer. Zo weinig maar toch zeer verschillende mensen in deze jazzclub in een van de meest geïsoleerde steden ter wereld hoog in de bergen.

9 November

Ons laatste concert van deze tour is in Santa Cruz, een uur vliegen vanaf La Paz. Er valt een warme vochtige deken van lucht over me heen als ik het vliegtuig uitstap. We zitten hier op 1500 meter hoogte maar daar is niet veel van te merken. Overal zie ik weelderige plantengroei, palmbomen en mensen gekleed naar een leven in een warm klimaat.

Ook de Indianen in traditionele kleding die ik in La Paz zag lijken verdwenen.

Gonneke, van de Nederlandse ambassade had me vooraf gevraagd in wat voor hotel we wilden zitten. Behalve een zwembad had ik niet veel eisen gesteld maar ze heeft onze wensen duidelijk serieus genomen. We zitten in een 5 sterren resort met buiten zwembaden, palmbomen en watervallen.

Minder is dat er een Amerikaanse militaire conferentie gaande is. Het wemelt van de

kaal geschoren Amerikanen met snor, mannen met walkie talkies die tussen de planten door sluipen in dit ommuurde met prikkeldraad beveiligde complex en, misschien daardoor ook, chagerijng personeel.

Het voelt allemaal erg Amerikaans. Als ik bij de bali om een strijkijzer vraag is het antwoord: "you are not permitted to do it yourself sir. We can do it for you but it has a price".

De zwembaden zijn met dit tropische weer heerlijk maar ik verlang toch een beetje terug naar de vriendelijke mensen in het Ritz waar we in La Paz zaten.

Een medewerkster van het festival haalt ons bij het hotel op om naar de concerten te gaan.

Terwijl ze me voortdurend aankijkt kwakelt ze vrolijk over de leuke straten van Santa Cruz waar we met een slippende koppeling doorheen rijden en stopt midden op een kruising voor groene stoplichten terwijl ze bij de rode juist doorrijdt. Gelukkig is het hier niet zo druk.

Hoewel het festival waar we spelen is afgelast en we nu zelf het festival zijn zit de zaal behoorlijk vol.

De basversterker is kapot, de beloofde extra tom en cymbalstandaard komen niet maar we spelen een leuk concert. Direct na afloopt vraagt een jongen aan Yuri die tussen de coulissen door naar de kleedkamer loopt of hij iets tegen zijn vriendin wil zeggen. Meisjes drommen de kleedkamer binnen voor een handtekening. Een Nederlandse studente die hier woont interviewt ons voor de plaatselijke krant. Het wordt een echt diepte interview en ze vraagt goed door over onze persoonlijke verschillen. Zij: "Als jullie zo verschillend zijn hebben jullie dan nooit conflicten?" Tony: "Voortdurend". Het gaat er natuurlijk om hoe je de conflicten oplost.

Als de instrumenten naar het hotel zijn gebracht neemt Walter ons mee naar een restaurant. We eten vlees van een op de tafel neergezette barbeque. De biefstuk en bloedworst gaan op maar niemand eet de ingewanden. Een oudere man die ook iets met de organisatie te maken heeft en ons in de kleedkamer complimenteerde met het concert schuift aan. Hij spreekt prima Engels en zijn rustige tikje artistieke uitstraling doet me erg aan Clint Eastwood denken.

Bij het afrekenen inspecteert hij zorgvuldig de rekening en knikt goedkeurend. Walter, die in La Paz woont, verteld over het Titicameer. Het hoogst gelegen meer en waarschijnlijk de stilste plek ter wereld waar de lucht en het water verblindend blauw zijn. Van daar is het twee dagen rijden naar Machu Pichu in Peru waar de inca ruïnes staan bij de vroegere hoofdstad Cuzco.

Een volgende tournee doemt op in mijn gedachten waarbij we met muilezels de steile bergpassen moeten oversteken.